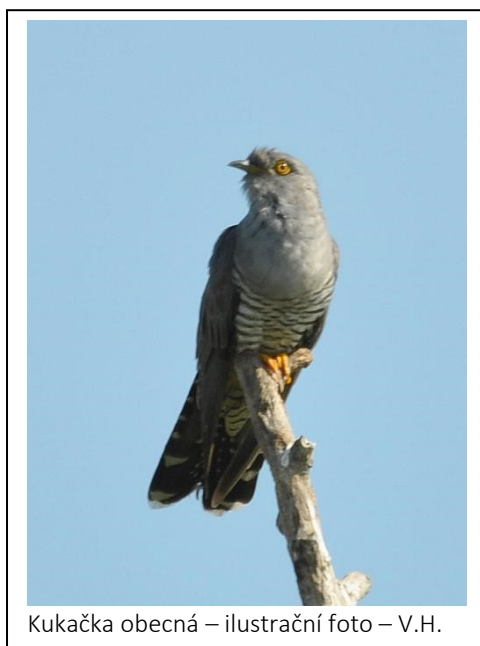

Kukačka Kukajda

Příběh naší kukačky Kukajdy se odehrál před mnoha lety o jedněch prázdninách. Vraceli jsme se z hub, bylo horko, vzduch na malém nádražičku ve Lčovicích voněl blízkým lesem a my jsme čekali na vlak domů. K naší dcerce přišla paní v nádražácké uniformě: „Podívej se, támhle je na zemi nějaký velký pták, asi dlouho nevydrží, našel ho a trošku potrhál, pes.“

Na zemi sedělo velké, až na pár rašících brček skoro úplně holé kukaččí mládě, zobák dokořán, promodralou kůží na zádech natrženou. Když jsme se s nádražačkou ještě domluvili, že konipásci, kteří kolem dřív létali, už celý den ptáče nekrmí a zmizeli, vzali jsme ho domů. Moc nadějí jsme si nedělali, že holátko ukrmíme, ale předčilo všechna očekávání. Bylo jako Otesánek. Pořád ukazovalo hladovou rudou díru do bezedného břicha. Kdykoliv jsem se přiblížila s dalším červíčkem lapeným na zahrádce, s žádostivým syčením otevřelo dokořán zobák. Krmila jsem a krmila, kam se na mne hrabali konipásci. Až jsem najednou pochopila, že mládě má skoro na kahánku. Změnilo se v obrovskou kouli, křídélka jak na oškubaném kuřeti už mu ani nešla připažit a syčení se měnilo v lapání po dechu. Zvedla jsem ho. Kloaku mělo plnou a velkou jako slepičí vejce. Přestala jsem krmit, dokud se kukačče odpadů nezbavilo. Moc dlouho mu to netrvalo, jen do večera a zase jsem musela shánět hmyz. V sobotu a v neděli to bylo snadné, ve všední dny jsem krmila ve čtvrt na šest ráno, pak jsem odběhla z práce v době oběda, což bylo v půl desáté, další krmení v půl třetí a pak ještě dvakrát do večera.

Kukačka obecná – ilustrační foto – V.H.

Kukajdě ten rytmus zřejmě vyhovoval, protože prospívala.

Rostla před očima. Trůnila na zemi v hnízdě vyskládaném z polystyrenových krabic od lahví s chemikáliemi, vystlaném stále vyměňovanými novinami. Na zahrádce byly všechny kameny obrácené a když už bylo hmyzu málo na kukaččin hlad, přišly na řadu i žížaly. Byla už jsem z toho shánění hmyzu ulítaná jako zodpovědní ptačí rodiče a tak otrlá a posedlá snahou nakrmit mládě, že jsem po ránu bez cavyků naporcovala žížalu a naházela ji ptáčeti do rudého krčku. Hmyz jsem doplňovala kuličkami naškrábaného hovězího masa, tvarohu a rybízu.

Něco jiného je kukačku vykrmit a něco jiného je naučit ji samostatně si potravu sehnat. V přírodě i za už létajícím mládětem poletuje jeho živitel - ptáček, který ho na zemi i na stromech ještě nějaký čas krmí. Nosila jsem teď hmyz jen na dlani a nabízela ho Kukajdě pod zobák. Prohlížela si ho nedůvěřivě jedním okem, pak druhým, jako slepice. Opatrně do něj klovlá, lekla se a brouk jí upadl a bleskurychle zajel někam pod lišty kolem podlahy. Kuchyň se večer hemžila žouželí, že jsem mohla lovit přímo na podlaze. Ale vydržela jsem a kukačku hlad donutil, že začala zobat aspoň část krmení z dlaně sama. Když mi došla trpělivost, vždycky jsem jí něco do zobáčku přidala. Potřebovala jsem ji naučit samostatnosti, protože by měla nejpozději v září odletět s ostatními kukačkami do teplých krajin a my na dovolenou do Jugoslávie. Zdálo se mi, že tu samostatnost asi nestihneme a napsala jsem do pražské Zoologické zahrady, jestli by se jí neujali.

Mezitím už Kukajdě narostlo peří, vybarvila se jako krásný sameček a jednoho dne se ze svého hnízda vznesla. Prolétla se po kuchyni a vyprášila se jako včelička. Na záclony, na ubrus, na zem. Usadila se pod stropem na tyči na záclony, zatřepala na mne křídly a otevřela zobák dokořán: „Dělej, mám hlad!“ Na stůl jsme dali igelitový ubrus, ale uklízet po Kukajdě už se mi nechtělo, ani ji shánět z výšek, abych jí mohla nastavit pod zobák ruku plnou krmení.

Přestěhovali jsme ji do staré a nepoužívané prádelny, kde se dalo dosáhnout skoro až na strop a kde si mohla navíc sednout nejvýš na parapet okna, takže se dala snadno nakrmit. Také se tam nemuselo každý den uklízet. Na okno jsem jí servírovala hmyz a co jí uteklo, si mohla posbírat. Naučila se zobat sama, ale pořád, když jsem jí krmení nesla, třásla pozdviženými křídly, otvírala zobák dokořán jako holátko a vydávala syčivé chřestivé zvuky, které zřejmě znamenaly: „Házej mi to do zobáku, mám hlad“.

Odpověď ze ZOO nepřicházela, a tak jsme kukačku týden před naším odjezdem na dovolenou na zahrádce vypustili. Ani se jí do světa dvakrát nechtělo. Nebyla jako hýl nebo hrdlička, kteří uletěli, jakmile jsme jim dali příležitost. Dlouho mi seděla na natažené ruce. Tak dlouho, že Zdeněk došel pro fotoaparát a ještě ji zvěčnil. Kukajda obletěla nad zahradou, usadila se na sousedním komíně a tam se ještě celý týden občas ukazovala, aby mi třesením křídel a chřestěním ukázala, jaký má teď děsný hlad. Ze ZOO odpověděli na začátku září, těsně před naším odletem, že kukačku krmíme správně a že se jí rádi ujmu, že na ni budou mít spíš čas.

Večer, když jsem si chvíli četla v kuchyni a bylo ticho, že bylo slyšet jen tikání hodin, ozvalo se rychlé tiché ťapání jako nějakého domácího skřítka. To se jeden ze střevlíků, které kukačka nespokla, zabydlel pod podlahou, večer vyběhl zpoza lišty, přeběhl kuchyň a na druhé straně se zas pod lištu zanořil pod linem pokrytou prkennou podlahou. Měli jsme domácího střevlíka - vždycky mě potěšilo, když jsem jeho krůčky zaslechla...

Blanka Cvrčková